

DEDDF TRETH TRAFODIADAU TIR A GWRTHWEITHIO OSGOI TRETHI DATGANOLEDIG (CYMRU) 2017

EXPLANATORY NOTES

SYLWEBAETH AR YR ADRANNAU

Rhan 7 – Y Rheol Gyffredinol Yn Erbyn Osgoi Trethi

Adran 66 - Y rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi

82. Mae'r adran hon yn diwygio DCRhT drwy fewnosod Rhan 3A, Y rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi.

Adran 81A DCRhT - Ystyr “y rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi” a throsolwg ohoni

83. Mae'r adran hon yn galluogi ACC i wrthweithio manteision trethiannol mewn perthynas â'r trethi datganoledig, sy'n deillio o drefniadau artiffisial i osgoi trethi. Mae is-adran (2) yn darparu mai enw'r rheolau yn y Rhan hon, gyda'i gilydd, yw'r rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi.
84. Mae'r term “osgoi” yn cyfeirio at weithgarwch amrywiol sydd â'r nod o leihau'r dreth a godir mewn modd sy'n groes i fwriad Cynulliad Cenedlaethol Cymru wrth basio deddfwriaeth dreth. Mae adrannau dilynol yn Rhan 7 yn diffinio'r termau a ddefnyddir ac yn rhoi rhagor o fanylion ynghylch sut y bydd y darpariaethau yn gweithredu fel cyfanwaith.
85. Bwriedir i'r rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi weithredu ar y cyd â'r rheolau gwrthweithio osgoi trethi a dargedir.

Adran 81B DCRhT - Trefniadau osgoi trethi

86. Mae'r adran hon yn nodi'r diffiniad o “trefniant osgoi trethi”. Mae is-adran (1) yn diffinio “trefniant osgoi trethi” fel trefniant sydd â'r prif ddiben, neu un o'r prif ddibenion, o gael “mantais drethiannol” i unrhyw berson sy'n ymrwymo i'r trefniant. Wrth benderfynu pa un a oes diben o'r fath i drefniant neu beidio, caiff ACC ystyried swm y dreth a fyddai wedi bod i'w godi yn absenoldeb y trefniant.
87. Mae is-adran (3) yn rhoi diffiniad eang o “trefniant”, sy'n cynnwys trafodiadau, cynlluniau, gweithredoedd, gweithrediadau, cytundebau ac ati. Mae'r diffiniad yn cynnwys unrhyw elfen o'r fath yn unigol neu fel cyfres o elfennau neu gamau. Fel y cyfryw, gellir ystyried ystod eang o drefniadau wrth benderfynu a ydynt yn ffurfio trefniadau osgoi trethi ai peidio.

Adran 81C DCRhT - Trefniadau artiffisial i osgoi trethi

88. Mae'r adran hon yn nodi'r profion ar gyfer penderfynu a yw trefniadau osgoi trethi yn artiffisial. Mae is-adran (1) yn darparu bod trefniant yn artiffisial os nad yw ymrwymo iddo neu ei gyflawni yn weithred resymol mewn perthynas â'r ddeddfwriaeth drethi o dan sylw.
89. Mae is-adrannau (2)(a) a (2)(b) yn gwneud darpariaeth bellach i gynorthwyo i benderfynu ar y cwestiwn. Yn is-adran (2)(a) gellir ystyried pa un a oes i'r trefniant ddiffyg sylwedd economaidd neu fasnachol (ac eithrio cael mantais drethiannol). Yn is-adran (2)(b) gellir ystyried pa un ai canlyniad y trefniant yw bod swm o dreth i'w godi sy'n wahanol i'r hyn a ragwelwyd pan ddeddfwyd y Ddeddfwriaeth drethi.
90. Mae is-adran (3) yn darparu ar gyfer achos penodol pan na fo'r trefniant yn artiffisial, sef pan oedd y trefniant yn gyson â'r arferion a oedd yn bodoli'n gyffredinol ar y pryd yr ymrwymwyd iddo a bod ACC wedi mynegi ei fod yn derbyn yr arfer hwnnw.
91. Pan fo trefniant osgoi trethi yn rhan o unrhyw drefniadau eraill, mae is-adran (4) yn darparu bod rhaid rhoi sylw i'r trefniadau eraill hynny wrth benderfynu a yw'r trefniant yn artiffisial ai peidio.
92. Mae is-adran (5) yn darparu mai ystyr "deddfwriaeth drethi Cymru" yw Deddfau Trethi Cymru (fel y'i diffinnir gan adran 192(2) o DCRhT) ac unrhyw is-ddeddfwriaeth a wneir o dan y Deddfau hynny.

Adran 81D DCRhT - Ystyr "treth" a "mantais drethiannol"

93. Mae'r adran hon yn nodi mai ystyr "treth" ar gyfer y Rhan hon yw unrhyw dreth ddatganoledig, ac mai ystyr "mantais drethiannol" yw:
- rhyddhad rhag treth neu gynnydd mewn rhyddhad rhag treth;
 - ad-daliad treth neu gynnydd mewn ad-daliad treth;
 - osgoi swm y codir treth arno neu leihau swm y codir treth arno;
 - gohirio talu treth neu ddwyn ymlaen ad-daliad treth; ac
 - osgoi rhwymedigaeth i ddiwynnu treth neu roi cyfrif am dreth.

Adran 81E DCRhT - Addasiadau i wrthweithio manteision treth

94. Mae'r adran hon yn rhoi'r p#er i ACC addasu rhwymedigaeth ar gyfer treth yn achos trethdalwr a fyddai fel arall yn cael mantais drethiannol sy'n deillio o drefniant artiffisial i osgoi trethi, mewn perthynas â'r trethi datganoledig. Mae is-adran (1) yn darparu y caiff ACC wneud unrhyw addasiadau y mae o'r farn eu bod yn deg ac yn rhesymol i wrthweithio mantais drethiannol o'r fath. Mae is-adran (2) yn egluro y caniateir gwneud yr addasiadau hyn mewn cysylltiad â'r dreth ddatganoledig y cafwyd mantais drethiannol mewn perthynas â hi, neu mewn cysylltiad ag unrhyw dreth ddatganoledig arall.
95. Pan fo'r addasiad yn ymwneud â ffurflen dreth y mae ymholiad ar y gweill mewn cysylltiad â hi, mae is-adran (3) yn ei gwneud yn ofynnol bod yr addasiad hwnnw i'w wneud drwy hysbysiad cau. Ym mhob achos arall, mae'r addasiad i'w wneud drwy asesiad ACC (a ddyroddir unrhyw bryd). Cyn gwneud unrhyw addasiad, rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad gwrthweithio arfaethedig, ac yna hysbysiad gwrthweithio terfynol – mae'r broses hon, yn benodol, yn caniatáu i'r trethdalwr perthnasol gyflwyno sylwadau ysgrifenedig cyn y gwneir unrhyw addasiad.

Adran 81F DCRhT - Hysbysiad gwrthweithio arfaethedig

96. Mae'r adran hon yn darparu y caiff ACC ddyroddi hysbysiad gwrthweithio arfaethedig i hysbysu trethdalwr pan fydd yn bwriadu gwrthweithio mantais drethiannol sydd wedi deillio o drefniant artiffisial i osgoi trethi mewn perthynas â threth ddatganoledig.
97. Pan fo ACC yn dyroddi hysbysiad gwrthweithio, rhaid iddo:
- pennu'r trefniant osgoi trethi a'r fantais drethiannol;
 - esbonio pam fod ACC o'r farn fod y trethdalwr wedi cael mantais drethiannol sy'n deillio o drefniant artiffisial i osgoi trethi;
 - nodi'r addasiad y mae ACC yn bwriadu ei wneud i wrthweithio'r fantais drethiannol; a
 - pennu unrhyw swm y bydd yn ofynnol i'r trethdalwr ei dalu.
98. Rhaid i'r hysbysiad gwrthweithio arfaethedig hefyd hysbysu'r trethdalwr y bydd hysbysiad gwrthweithio terfynol (adran 81G) yn cael ei ddyroddi ar ôl diwedd y cyfnod o 45 o ddiwrnodau sy'n dechrau â dyddiad dyroddi'r hysbysiad gwrthweithio arfaethedig. Rhaid iddo hefyd ddatgan y caiff y trethdalwr ofyn i ymestyn y cyfnod 45 o ddiwrnodau hwnnw, ac y caiff gyflwyno sylwadau i ACC cyn y dyroddir yr hysbysiad gwrthweithio terfynol.

>Adran 81G DCRhT - Hysbysiad gwrthweithio terfynol

99. Pan fo hysbysiad wedi ei anfon at drethdalwr o dan adran 81F ar ôl diwedd y cyfnod ar gyfer cyflwyno sylwadau ynghylch yr hysbysiad, mae is-adran (1) yn darparu bod rhaid i ACC ddyroddi "hysbysiad gwrthweithio terfynol" i'r trethdalwr.
100. O dan is-adran (2) rhaid i unrhyw hysbysiad gwrthweithio terfynol a ddyroddir gan ACC ddatgan pa un a yw'r fantais drethiannol i'w gwrthweithio drwy addasiad o dan adran 81E. Wrth benderfynu pa un a yw'r fantais drethiannol i'w gwrthweithio, mae is-adran (3) yn darparu bod rhaid i ACC ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynir gan y trethdalwr.
101. Os yw hysbysiad gwrthweithio terfynol yn datgan bod mantais drethiannol i'w gwrthweithio drwy addasiad rhaid i'r hysbysiad hefyd—
- pennu'r addasiadau sy'n ofynnol i roi effaith i'r gwrthweithio,
 - pennu'r diwygiad i'r ffurflen dreth sydd i'w gynnwys yn yr hysbysiad cau a ddyroddir o dan adran 50 pan fydd ACC yn llunio ei gasgliadau ar yr ymholiad,
 - oni roddir effaith i'r diwygiad drwy ddiwygio'r ffurflen, nodi neu gynnwys gydag ef asesiad ACC sy'n rhoi effaith i'r addasiad,
 - pennu unrhyw swm y mae'n ofynnol i'r trethdalwr ei dalu pan fo ACC wedi dod i gasgliad ar ymholiad, neu y mae'n ofynnol iddo ei dalu yn unol ag asesiad a wnaed gan ACC.
102. O dan is-adran (5) pan na fo mantais drethiannol i'w gwrthweithio, rhaid i'r hysbysiad gwrthweithio terfynol nodi'r rhesymau dros benderfyniad ACC.

Adran 81H DCRhT - Achosion mewn cysylltiad â'r rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi

103. Mae'r adran hon yn gwneud darpariaeth mewn perthynas ag achosion llys neu dribiwnlys sy'n deillio o weithredu'r rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi mewn perthynas â'r trethi datganoledig. Pan fo ACC wedi gwneud (neu am wneud) addasiad i wrthweithio mantais drethiannol, mae'r baich profi ar ACC i ddangos bod yna drefniant

artiffisial i osgoi trethi, a bod yr addasiadau a wneir i wrthweithio'r fantais drethiannol sy'n deillio o'r trefniant yn deg ac yn rhesymol.

104. Wrth benderfynu ar unrhyw faterion mewn cysylltiad â'r rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi, caiff llys neu dribiwnlys ystyried canllawiau a gyhoeddir gan ACC ar y rheol a oedd yn bodoli pan ymrwymwyd i'r trefniant osgoi trethi. Caiff hefyd ystyried unrhyw ganllawiau, ddatganiadau neu ddeunyddiau eraill (boed wedi eu cyhoeddi neu eu gwneud gan ACC neu gan unrhyw berson arall) a oedd ar gael yn gyhoeddus ar yr adeg yr ymrwymwyd i'r trefniant osgoi trethi. Gall hefyd ystyried tystiolaeth o'r arferion a oedd yn bodoli'n gyffredinol bryd hynny.

Adran 81I DCRhT - Y rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi: cychwyn a darpariaeth drosiannol

105. Mae'r adran hon yn gwneud darpariaeth sy'n ymwneud â'r adeg y daw'r rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi i rym a threfniadau trosiannol. Mae is-adran (1) yn darparu bod y rheol gyffredinol yn erbyn osgoi trethi yn cael effaith mewn perthynas â threfniant osgoi trethi yr ymrwymir iddo ar y dyddiad y daw darpariaethau'r rheol i rym neu ar ôl hynny. Pan fo'r trefniant osgoi trethi yn rhan o drefniadau eraill yr ymrwymwyd iddynt cyn i'r rheol ddod i rym, mae is-adran (2) yn darparu bod y trefniadau eraill hynny i'w hanwybyddu at ddibenion adran 81C(4) oni bai mai canlyniad eu hystyried fyddai penderfynu nad oedd y trefniant osgoi trethi yn artiffisial.